

Ansökan till Årets By 2014

Ersnäs är en by där vi under många år arbetat målinriktat för att utveckla byn så att den skall bli en by där alla byainneväånare känner sig trygga och nöjda i sitt boende. Tonvikten i vårt utvecklingsarbete har därför legat på att skapa gemenskap - den sociala aspekten på tillvaron.

Ersnäs är en väl integrerad by. Förnyelsen av bebyggelsen har skett successivt. Även det detaljplaneområde som exploaterades i mitten av 70-talet kom snabbt att bli en del av Ersnäs genom sin placering i omedelbar anslutning till den gamla bebyggelsen.

Här följer – utan inbördes rangordning – de argument vi anser talar för att Ersnäs utses till Året By 2014.

1. Vi har **ett rikt föreningsliv** som har verkat länge i byn. I år firar Ersnäs IF sitt 80-årsjubileum. För ett par år sedan kunde Ersnäs Amatörteaterförening och Ersnäs Motionsdansförening fira sin 25-åriga tillvaro. Ersnäs Husmodersförening bildades 1939 och inleddes 2007 i Ersnäs Hembygdsförening. Ersnäs Byaförening ursprung går tillbaka till 1982. Jordägarna i byn är organiserade i Ersnäs Samfällighetsförening. Föreningarna i Ersnäs drar alltid åt samma håll och samverkar i det mesta som sker.
2. Grunden för vårt samarbete och samverkan är det årliga **Rådslaget**. Företrädare för föreningarnas styrelser träffas för att diskutera frågor av central betydelse för byn och för att lägga fast och samordna aktiviteterna under det kommande året och fördela ansvaret för dessa på de olika föreningarna. I många fall samverkar flera föreningar med genomförandet. Ett exempel på samordningen är den gemensamma uppbörderna av medlemsavgifter som infördes 2009. Bya-, Idrotts- och Hembygdsföreningen kom överens om detta tillvägagångssätt vilket förenklar både för medlemmarna och för föreningarnas kassörer. Föreningarna tillförs på detta sätt cirka 8000 kronor vardera per år.

Andra sammankomster av mer frekvent karaktär är den grupp av småbarnsföräldrar som träffas regelbundet och den gymnastikgrupp som motionerar en gång i veckan i byns samlingslokal Ankaret.

3. För att lyfta fram de personer som på ideell basis verkar för byn, instiftades 2007 utmärkelsen **Årets Ersnäsare**. Byborna inbjuds varje år att föreslå kandidater. En jury bestående av tre personer utser sedan vem eller vilka som får utmärkelsen som presenteras och delas ut vid en ceremoni på Ersnäsdagen i början av juli månad. Utmärkelsen väcker stort intresse och är ett bra sätt att uttrycka bybornas uppskattning av insatser för det gemensamma bästa.
4. Mitt i byn ligger **Torget** - ett område som ägs av Samfälligheten. Här finns en bagarstuga och ett gammalt soldattorp som uppfördes av ideella krafter under perioden 2003 till 2005. Ett minnesmärke från byns agrara guldålder finns också uppställd på torget. På Torget hissar vi den svenska flaggan ett tiotal gånger per år, flaggdagar som dels ansluter till de nationella flaggdagarna, dels högtidlighåller ett antal dagar som byn själv valt. Torget är i ständig utveckling.

Ansökan till Årets By 2014

Våren 2011 anslöts Bagarstugan och Soldattorpet till kommunens VA och då byggdes även en handikappanpassad toalett. På Torget finns också en byggnad som fram till 1968 fungerade som byns brandstation. Den renoverades utvändigt för några år sedan.

5. Söder om byn ligger **Hemberget**. 2005 invigdes **Hembergsleden**: en 6 km lång vandringsled i anslutning till Hemberget. Leden, som också har två kortare varianter, passerar genom ett antal för det norrbottniska kustlandet typiska naturtyper. Längs leden finns 20 numrerade platser som beskriver företeelser med tonvikten lagd på Ersnäs kulturhistoria. En ledguide i en svensk och en engelsk version har tagits fram (se bilaga). Hembergsleden ingår i den sammanställning av vandringsleder som kommunens turistkontor utarbetat. I år har vi med hjälp av ideella krafter och generösa bidrag av material - byggt ett utsiktstorn på bergets topp där besökaren får en fantastisk vy över Ersnäs med omnejd.
6. Olika former av **idrottsliga aktiviteter** har en lång tradition i Ersnäs. Fotbollen har varit ryggraden i Ersnäs IF's verksamhet. Trots ett begränsat befolkningsunderlag har det lyckats att under alla år ställa samman åtminstone ett fotbollslag.

En intensiv skidepok på 70- och 80-talet följdes på 90- och 2000-talet av en nedgång. Sedan några år tillbaka har denna tradition på nytt väckts till liv. "Skidkul" är en satsning på de riktigt unga Ersnäsborna. Här samlas ett 25-tal barn för att lära sig skidsportens grunder. Ett preparerat skidspår hålls i gott skick under hela vintersäsongen tack vare byns ideella krafter. Till detta elljusspår på 2,8 km finns ett preparerat anslutningsspår på 1,5 km från byns centrum.

I september varje år genomför vi **Hembergsutmaningen**. En tuff terränglöpning för de vuxna längs Hembergsledens backar och spångar. För de unga fanns kortare banvarianter. Tävligen samlar uppemot 100-talet deltagare.

Sommaren 2013 har EIF lagt ut 27 trimkontroller för hugade orienterare och skogsvandrare.

7. Det finns en ambition bland lärarna i **Ersnäs skola och förskola** att knyta an till den lokala verksamheten. Detta har resulterat i en rad aktiviteter i form av ett samarbete med både byns hembygdsförening och med idrottsföreningen. Skolan har också ett kontinuerligt samarbete både med Ersnäsbladet och med byns hemsida som innehåller en särskild rubrik för skolan. Skolan arrangerade i mars 2011 "Lilla Vasaloppet" med start och mål i Gläntan (skidstadion) vilket därefter har blivit en årligt återkommande skidtävling för Ersnässkolans lärare och elever.
8. **Ersnäsbladet** utkommer med fyra nummer per år. Nummer 79 utkom i augusti i år. De senaste två numren bifogas. Redaktion består av fem personer. Skriften omfattar normalt åtta sidor med fram- och baksida i färgtryck. Den trycks i drygt 300 exemplar och distribueras till byns alla hushåll och ett antal utsocknes prenumeranter.

Ansökan till Årets By 2014

En annan och ständigt aktuell informationskanal är vår **hemsida** www.ersnas.se Här har föreningar och enskilda ett forum för att informera om sådant som är av intresse för bybor och andra.

9. I april 2012 skapades den öppna **Facebookgruppen** "Ersnäs By" som är ett forum för alla som är intresserad av vad som skett, sker och skall ske Ersnäs. Gruppen har 166 medlemmar (september 2013). Medlemmarna har en stor ålders- och könsmässig spridning. Gruppen är ett bra exempel på hur vi har skapat en gemenskap mellan alla i byn och med andra som inte bor i byn men är intresserad av kontakter med byns innevånare.
10. I Ersnäs finns ett 30-tal aktiva **småföretag**. Ett initiativ har tagits att bilda en företagarförening vars syfte är att åstadkomma en samverkan mellan företagen främst på marknadsföringens område. Ett första resultat är den annonsbilaga som var införd 2010 i nummer 66 av Ersnäsbladet. 2012 uppfördes en "reklamtavla" vid infarten till byn från E4-an där några av byns företag har möjlighet att göra reklam för sin verksamhet.
11. **Fäboddar** är en viktig del av kulturarvet i Ersnäs. Förr fanns här två fäboddar knutna till byn. En av dessa är belägen väster om Ersnäs och heter följaktligen Västerby-fäbodarna. Tack vare Samfällighetens och enskilda ersnäsbor ideella insatser hålls fäbodområdet öppet och några byggnader i gott skick. Hembygdsföreningen har försett området med en "stjihåga". Fäbodarna är ett populärt utflyktsmål för bybor och kringboende.
12. Som framgår ovan sker ett nära samarbete på en rad områden mellan föreningarna i byn. Dock upphör inte samarbetsandan vid byagränsen. På två områden sker ett nära samarbete med grannbyar:
 - * I mars i år genomfördes för 18e året i rad **Nederluleåstafetten**. Detta är en skidstafett över sex sträckor av olika längd som genomförs med Antnäs Skidstadion som start- och målplats. 2013 deltog 34 lag. Arrangemanget är en samverkan mellan idrottsföreningarna i Antnäs, Måttsund och Ersnäs där Ersnäs IF är den ursprungliga initiativtagaren.
 - * **Vänortssamarbetet** med den franska kommunen Novéant-sur-Moselle inleddes juli 2010 då en grupp på 30 personer från Alvik, Antnäs och Ersnäs besökte den lilla kommunen i nordöstra Frankrike. Detta var det första steget i ett framväxande vänortssamarbete mellan kommunens tre byar och den franska kommunen. Syftet med samarbetet är att på gräsrotsnivå etablera och utveckla kontakter mellan människor, föreningar och verksamheter såsom skola, kyrka, vårdinstanser och turism. I början av augusti 2011 besöktes våra tre byar av ett 40-tal gäster från Novéant. Vid det tillfället undertecknades också ett vänortsavtal med Luleå kommun som formellt avtalsslutande part. I maj 2013 besökte 26 personer på nytt Novéant inom ramen för detta utbyte.

Ansökan till Årets By 2014

Ett annat EU-program möjliggör för ungdomar att som volontärer vistas i ett annat europeiskt land. Johanna Hietala från Alvik var under hösten 2012 verksam i Novéant inom ramen för programmet. Under perioden maj-augusti har Mickaël Danguin från Novéant av samma skäl varit verksam i Sörbyarna och även på annat håll i kommunen. Rebecca Elvelin från Antnäs befinner sig för närvarande i Novéant av samma anledning.

Samarbetet stöds av olika EU-program. Luleå kommun har också på olika sätt stött vårt medborgarinitiativ. Byaföreningarna i Ersnäs, Antnäs och Alvik står som projektägare på bynivå.

13. En inflyttning till Ersnäs sker kontinuerligt, inte minst av unga familjer. En företrädare för Ersnäs Byaförening uppsöker alla nyinflyttade med ett **välkommande**, informerar om livet i byn och överlämnar en liten välkomstgåva.

Vi har, i vår ansökan, valt att beskriva förhållanden och företeelser som är aktiva och existerar. Det illustrerar också vårt sätt att arbeta. Vi har valt bort det arbetssätt som innebär att man tar fram en ambitiös "femårsplan". I stället har vi lärt oss att den mest effektiva arbetsmetoden är att steg för steg öka fördelarna med att bo i Ersnäs, att tillvarata idéer som helt oplanerat dyker upp bland föreningsaktiva och andra byinvånare och ibland också bland utsocknes.

Ersnäs 2013-10-05

Ersnäs Byaförening

Birger Johansson
Ordförande